У Бриселу су почели разговори о будућим оквирима европске претприступне помоћи. Потпредседник Владе Србије Божидар Ђелић имао је два предлога која би финансијски олакшала европски пут земљама кандидатима за ЕУ.

Претприступне помоћ (ИПА), коју одобрава ЕУ, намењена је за финансијску подршку земљама у процесу евроинтеграција. У питању је флексибилни инструмент који за циљ има јачање институционалних капацитета, прекограничне сарадње, као и економског, социјалног и пољопривредног развоја у земљама кандидатима или потенцијалним кандидатима за чланство у ЕУ.

Да би се земље што боље и правовремено припремиле за чланство у ЕУ, требало би да на располагању имају повећану финансијску подршку Уније, нагласио је потпредседник Владе Србије Божидар Ђелић. Он је, на ИПА конференцији посвећеној одрживим резултатима и изазовима у коришћењу предприступних фондова, европским званичницима, али и колегама из региона представио две идеје, које су, према његовим речима, наишле на одобравање:

„Прва је да се значајнија финансијска подршка пружи земљама и пре њиховог уласка у ЕУ. То би значило да би Србија из ИПА фондова, уместо садашњих 200 милиона, могла да добије 300 или 500 милиона до милијарду евра помоћи и тако на примерен начин уђе у ЕУ. Друга идеја је гаранција ЕУ за наш буџет, како би на тржишту капитала могли да се задужујемо по повољнијим условима, које добија и сама ЕУ.“

Финансијска подршка ЕУ земљама у процесу евроинтеграција требало би да буде линеарна како се не би догодило да, једном кад уђу у ЕУ, земље не буду спремне да искористе значајно већи прилив средстава, објашњава Ђелић.

Регионална сарадња кључ

После првобитног плана који се односио на период од 2007. до 2013. године, у Бриселу

су почели разговори посвећени будућности ИПА фондова. Зарад што ефикаснијег коришћења ових средстава, земље Западног Балкана морале би, више него раније, међусобно да размењују искуства, да одређују националне приоритете, али и да заједно раде на регионалним пројектима, сматра Невенка Савић, директорка Дирекције за евроинтеграције БИХ.

„До сада је европска комисија значајно усмеравала ову помоћ, и то је обележило претходни период. Надам се да бисмо у наредном периоду могли мало да се наметнемо и изађемо регионално са неким предлозима који су за нас битни, не умањујући значај онога што је до сад урађено“, рекла је за Дојче веле Савићева на конференције ИПА 2010 у Бриселу. Она је нагласила да искуство БиХ говори да је земљи потребно више ресурса и да ИПА не може да одговори на све. Истовремено у БиХ постоји кашњење у имплементацији додељених средстава.

За помоћ је потребна веродостојна финансијска политика

Да би земље Западног Балкана добиле више бесповратне европске помоћи, али и гаранције за финансирање својих буџета, предуслов је да имају транспарентне финансијске системе, некорумпиране, како би европски порески обвезници знали да њихов новац иде у праве намене. Истовремено уколико земље региона покажу да имају разумне буџетске дефиците, одговорне пензионе системе и не представљају ризик буџетским механизмима у ЕУ, што је био случај са неким чланицама (Грчка, Ирска), буџетске гаранције ЕУ биле би им од велике помоћи. Иако за сад не постоји институција као што је „европски монетарни фонд“ једно од могућих решења за подршку земљама у процесу евроинтеграција, које немају дијалог са Међународним монетарним фондом, могао би да буде дијалог са ЕУ.

Ауторка: Марина Максимовић, Брисел

(dw-world.de)